Vaszary János iparművészeti munkáinak megnyitója

Az Országos Széchényi Könyvtár bemutatja: „Terv és Mű” Kiállítás Vaszary János iparművészeti munkáiból

Időpont: 2011. január 21. 16:00
Helyszín: Budavári Palota „F” épület
(Országos Széchényi Könyvtár)
Nemzeti Ereklye kiállítótér

Az Országos Széchényi Könyvtár tisztelettel meghívja Önt a „Terv és mű” Vaszary János iparművészeti munkái című kiállításának ünnepélyes megnyitójára 2011. január 21-én, pénteken 16 órára az Országos Széchényi Könyvtár Nemzeti Ereklye kiállítóterébe.

A vendégeket köszönti: Dippold Péter tájékoztatási igazgató. A kiállítást megnyitja: Plesznivy Edit művészettörténész (MNG). A megnyitó végén tárlatvezetést tart: Katona Anikó, a kiállítás kurátora.
A kiállítás megtekinthető: 2011. január 22 – 2011. március 10.
Keddtől szombatig 10 órától 18 óráig.

Tavaly ősszel az Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtárának raktárában egy munkatársunk két koszos, gyűrött, összehajtott pasztellkréta-rajzra bukkant, melyeken Vaszary János két ismert szőnyegének terveit lehetett felismerni. Ma a két szőnyeget az Iparművészeti Múzeum őrzi, 1905-ben Radisics Jenő rendelte meg őket a Velencei nemzetközi kiállítás magyar termébe, a bejárat két oldalán függtek.
A két terv előkerülése a Plakáttárban meglepő, hiszen nem nyomtatott dokumentumok, és még csak nem is plakátokhoz készült tervek. Gyűjteménybe kerülésük körülményei az idő homályába vesztek.
A két szőnyeg és terveik mellett a kiállítás bemutatja Vaszary János plakátjait és általa illusztrált kiadványokat – felhívva a figyelmet alkalmazott grafikusi munkásságára is. Vaszary szőnyegtervein a nagy foltok, erős kontúrok, dekoratív formák használatát a szövés technikai lehetőségei is indokolják – a plakátok vizuális nyelve ehhez nagyon hasonló, hiszen távolról is jól felismerhető, figyelemfelkeltő és egyúttal tetszetős kompozícióra volt szükség. A tárlaton lehetőség nyílik a művész századforduló körüli legszebb alkalmazott művészeti munkáit együtt látni, a két kárpitterv pedig a gondos restaurálás után, újra régi fényében, először lép a közönség elé.
Vaszary huszadik század eleji alkalmazott művészeti tevékenysége csak Rippl-Rónaiéhoz mérhető, legjelentősebbek a plakátok és a képeihez készült keretek mellett a kárpitok. Gobelinek tervezésével csak rövid ideig foglalkozott, ezért a néhány elkészült darab igen ismert.

VASZARY János
(1867, Kaposvár – 1939, Budapest)

Vaszary a huszadik század első felének kiemelkedő festőművésze. Mestere Székely Bertalan, de tanult a Müncheni Akadémián, majd Párizsban, a Julian Akadémián is megfordul. Hamar maga mögött hagyja az akadémikus művészetet, és a legfrissebb kortárs francia irányzatok hatnak rá. Életművében karakteres korszakok váltják egymást, örök stíluskeresőnek tűnik, aki sokféle formanyelven keresztül képes művészi kifejezésre. Első korszakát a szecesszió hatja át, ekkor fordul

az iparművészet felé is: szőnyegeket tervez, amelyekkel számos nemzetközi sikert ér el. Ezzel párhuzamosan festőként és grafikusként is termékeny: a magyar plakátművészet egyik első modern mestere.
Fest szimbolikus, az eltűnt Árkádiát megidéző kompozíciókat (Aranykor, Eleven kulcs, stb.), realista népi életképeket (Imádkozók, Részes aratók, stb.). Később hat rá az avantgarde, a fauve-ok, a kubizmus, és a magyar Nyolcak modern festői felfogása. Az első világháború idején hadifestő, képein a vonuló tréneket, elhagyott csatamezőket ábrázol. A világháborút követően nyomott hangulatú, sok, sűrű fekete festéket használó képeket, expresszionista keresztre feszítéseket fest. Később visszatér könnyed, frivol modora, képein a nagyváros fényei, mondén hölgyei kapják a főszerepet.

Vaszary kiemelkedik korának festészeti szcénájából remek színérzéke és kitűnő rajzi tudása miatt is. Nagy stíluskereső, aki folyamatosan figyelte a nemzetközi művészeti áramlatokat, és sokukat közvetítette. A textilművészetben és a plakátművészetben tett kirándulásai meghatározó hatást gyakoroltak e műfajok hazai fejlődésére.

Egy apró titok: a fordított Jegyespár
A Magyar Iparművészet 1905/IV. számában megjelent fotó – a most előkerült tervhez hasonlóan – bizonyítja, hogy a kárpiton (Jegyespár) a férfi eredetileg bal, a nő pedig jobboldalon ült.
A kárpit olyan szövéstechnikával készült, mely mindkét oldalán egyforma, így fordulhat elő, hogy a művet évtizedek óta fordítva állították ki és így szerepelt a leltárban is.
2011/01/21

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/vaszary-janos-iparmuveszeti-munkainak-megnyitoja

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek